

ENGELLİLER HAKKINDA ALINACAK TEDBİRLER EŞİTLİK İLKESİNE AYKIRI OLAMAYACAKTIR.”

ENGELLİ BİREYİN EĞİTİM HAKLARI

Engelli bireyler temel eğitim ilkeleri doğrultusunda genel eğitim, özel eğitim ve mesleki eğitim görme haklarını kullanabilmektedirler. “Engelli çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve engelli olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır.”

Engel türü ve derecesine göre engelli çocuklar genel eğitim sisteminde normal sınıflarda veya engelin türü ve düzeyine göre ayrılmış olan özel eğitim sınıflarında eğitim alabilmektedirler. Bununla birlikte engelli çocukların normal eğitim sınıflarında normal gelişim gösteren akranlarıyla, sosyal ve eğitimsel açıdan birlikteliklerinin sağlanabilmesi için eğitim politika ve uygulamalarında temel yaklaşım kaynaştırma eğitimi ile sağlanmaktadır.

1. Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin zorunlu öğrenim çağı: Okul öncesi dönemi de içine alan 3-14 yaş olarak belirlenmiştir. Ülkemizde eğitime ihtiyacı olan engellilere yönelik çalışmalardan MEB sorumludur. Engellilere yönelik erken eğitim 0-6 yaşta başlar. Eğitim ve öğretim hizmetleri konusunda MEB’in yanı sıra üniversitelerin ilgili bölümlerinden de bilgi ve yönlendirme hizmetlileri alınabilir.

2. Özel Eğitim Hizmetlerinin Yasal Dayanağı

Özel eğitim hizmetleri 573 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve 31.05.2006 tarih ve 26184 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği”nde belirtilen esaslar doğrultusunda yürütülür.

3. Özel Eğitim Merkezlerinden Hizmet Almak İçin Nereye Başvurmak Gereklidir?

Hastaneden alınan eksiksiz doldurulmuş “engelliler için sağlık kurulu raporu” ile ikamet edilen ilçede bulunan Rehberlik Araştırma Merkezlerine müracaatta bulunulmalıdır.

4. Eğitsel Değerlendirme Ve Tanılama

Rehberlik Araştırma Merkezlerinde, bireyin tüm gelişim alanındaki özellikleri ve akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerinin değerlendirilmesi amacıyla nesnel, standart testler ve engelli bireyin özelliklerine uygun ölçme araçlarıyla yapılan tüm uygulamalardır.

5. Eğitsel Değerlendirme Ve Tanılama İçin Gerekli Belgeler Nelerdir ?

Engelli bireyin velisinin veya okul/ kurum yönetiminin yazılı başvurusu,
Okula/ kuruma kayıtlı engelli bireyin bireysel gelişim raporu,
İkametgâh belgesi,
Engelliler için sağlık kurulu raporu,

6. Özel Eğitim Ücretlerinin Ödemesi

Özel eğitime ihtiyacı olduğu “Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu” tarafından tespit edilen tüm engelli bireylerin yararlandığı özel eğitim hizmetlerine ilişkin ödemenin Bütçe Uygulama Talimatı ile belirlenen kısmı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Bu miktar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından özel eğitim hizmeti veren kuruma ödenmektedir.

7. Engelli Bireyin Ailesine Yönelik Eğitim Hizmetleri

Aile eğitimi tüm eğitim kademelerindeki engelli bireyin eğitimine katkı sağlamak amacıyla uygulanan “rehberlik ve danışmanlık” hizmetlerini içeren bir eğitimidir.

Aile Eğitim Hizmetleri Rehberlik ve Araştırma Merkezleri Özel Eğitim okul ve Kurumları, kaynaştırma uygulamaları yapılan okullar tarafından hazırlanır ve yürütülür. İhtiyaç halinde bu hizmet evlerde de yürütülebilir.

8. Ortaöğretimde Ortak Sınavlardan Muafiyet

Orta ve ağır düzeyde zihinsel yetersizliğe sahip engelli öğrenciler ortak sınavlardan muafır.Görme engelliler ve az görenler için sınav süresine ek süre verilir. Engelli öğrenciler velilerinin talebi ile ortak sınavlardan muaf tutulabilirler.

9. Üniversite Sınavına Giren Engelli Öğrenciler İçin Sağlanan Kolaylıklar

Üniversite sınavına giren engelli öğrenciler için gerekli fiziksel düzenlemeler yapılmaktadır. Ortopedik ve görme engelliler için uygun düzenlenmiş sınav mekanları hazırlanmakta, görme engelliler ve az görenler için 30 dakikalık ek sınav süresi verilmekte, sınav sorularını okuyabilecek ve söylenecek yanıtları yazabilecek eğitimli ve düzgün diksiyonlu “yardımcı refakatçi” eşliğinde sınava girme olanağı tanınmaktadır.

10. Engelli Üniversite Öğrencilerine Sağlanan Kolaylıklar

Başarılı ve ihtiyaç sahibi engelli öğrencilere Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından öncelikli olarak öğrenim kredisi, katkı kredisi ve yurt tahsisi yapılmaktadır.

11. EKPS(S Engelli Kamu Personeli Seçme Sınavı)

2 yılda bir yapılan sınava her türlü engel grubuna sahip olan engelli bireyler katılabilirler.Sınav ve kura yöntemiyle atama yapılır. Lise,ön lisans ve lisans mezunları sınava,ilköğretim ve ortaokul mezunları kuraya katılabileceklerdir. Sınava girmiş olanlar tekrar kura için müracaat edemezler.

12. Engelli Sporcular

Engellilerin profesyonel olarak spor yapmaları için Devlet Bakanlığına bağlı Engelliler Spor Federasyonu vardır.Ulusal ve uluslararası yarışmalarda madalya alan engelli bireylere YGS olmadan Yüksek Öğrenime yerleşme hakkı verilmiştir.

13. Meslek Edindirme Hakkı

Halk eğitim merkezleri, Türkiye İş Kurumu, KOSGEB gibi kamu kurumlarında engellilere özel meslek edindirme kursları açılmakta, bu kursları bitiren engellilere işe yerleştirmelerde öncelik tanınmaktadır.

13. Fizik Tedavi Seansları

Uygun raporlama yapıldığında Sağlık Uygulama Tebliğine göre Fizik Tedavi Ve Rehabilitasyon hizmeti alınmaktadır.

14. Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilerin Okullara ve Kurumlara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması

“Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilerin Okullara ve Kurumlara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması Projesi” özel eğitime gereksinim duyan çocukların okullara erişiminin ücretsiz sağlanması ile eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ve engelli öğrencilerin okumaya teşvik edilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Proje kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki;

Görme Engelliler Okullarında,

İşitme Engelliler Okullarında

Ortopedik Engelliler Okullarında

Otistik Çocuklar Eğitim – İş Eğitim Merkezlerinde

Zihinsel Engelliler Okullarında

Uyum Güçlüğü Olanlar Okulunda

Özel Eğitim Okulları Bünyesinde Anasınıfında

Özel Eğitim Sınıflarında eğitim alan öğrenciler ücretsiz taşınmaktadır.

SOSYAL YARDIM HAKLARI

18 Yaş Üzeri Engelli Maaşı(2022 Sayılı yasaya göre ; 18 yaşını tamamlayan %40 VE ÜZERİ engeli bulunanlara,gerekli şartları taşımaları halinde, hane geliri kişi başına asgari ücretin üçte birinden az olması durumunda maaş bağlanır.)

18 Yaş Altı Engelli Yakını Maaşı(2022 Sayılı Yasaya göre;18 yaşını tamamlamamış engelli olan yakınlarının bakımını üstlenenlerden,gerekli şartları taşıması halinde, geliri hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık tutarın asgari ücretin üçte birinden daha az olanlara aylık bağlanır.18 yaşını tamamlamamış engelli aylıklarında, engelli yakını da genel sağlık sigortası kapsamındadır.Engelli yakını maaşı alan kişinin, engelli ile aynı hanede oturması şartı vardır.Engelli yakını maaşı bağlanması için anne/babanın sigortalı olmaması gerekmektedir.)

Evde Bakım Maaşı(Engelli bireyin ‘ağır engelli’ ibareli raporu olması şartı ile yasaya göre uygun şartları taşıyan, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir asgari ücretin üçte ikisinden az olan engelli yakınlarına”**evde bakım ücreti**”ödenir.Hane içinde birden fazla bakıma muhtaç engelli var ise birinci engelliden sonraki engelli iki kişi sayılır.Evde bakım ücreti alan kişinin engelli bireye kesintisiz 8 saat fiili bakım vermesi şarttır.)

Vakıf Aylığı (Vakıflar Genel Müdürlüğünce 18 yaşını dolduran,% 40 ve üzeri engelli olup hiçbir ad altında maaş almayanlardan gerekli şartları taşıyanlara aylık bağlanır.)

Yetim Aylığı ve Engelli Maaşı(Aylık almaya hak kazanacak şekilde engelli olduğunu belgeleyen çocuklardan yetim aylığı alanların geliri, engelli olması nedeniyle ödenecek aylıktan daha düşük ise aradaki fark Hazine tarafından kapatılacaktır.)

Engelli Maaşları ve Haciz(Engelli bireyin aldığı sosyal yardım kapsamındaki maaşlar haczedilemez.)

KAMUSAL HAKLARDA İNDİRİM

- **SU İNDİRİMİ** (Her belediye su indirimini en az %30 oranında uygulamak zorundadır.)
- **DİĞİTÜRK İNDİRİMİ**(% 50 oranında indirim uygulanmaktadır.)
- **TÜRK TELEKOM SOSYAL TARİFE**(Engelliler için düzenlenmiştir.Başvuru için engelli raporu,nüfus kağıdı fotokopisi gereklidir.)
- **TTNET ve FİBER İNTERNET**(Yaş sınırı bulunmaksızın %25 indirimlidir.)
- **UYDUNET ve TURKCELL SUPERONLINE**(%25 oranında indirim uygulanmaktadır.)
- **CEP TELEFONU HİZMETLERİ**(Operatörlerin engellilere özel tarifeleri bulunmaktadır.)

ULAŞIM

- **ŞEHİR İÇİ ULAŞIM**

Belediye otobüsleri,Metro,TCDD ve Deniz yollarının şehir içi seferleri ücretsizdir.’ağır engelli ‘ ibaresi bulunan rapora sahip olan engellilerin bir refakatçisi engelli ile birlikte olmak şartıyla ücretsiz ulaşımdan faydalanabilir.ULAŞIM İNDİRİMİ için SOSYAL HİZMETLER İL MÜDÜRLÜKLERİNDEN ‘ENGELLİ KİMLİK KARTI ‘ talebinde bulunulması gerekmektedir.

- **ŞEHİRLERARASI OTOBÜSLER**

Rapor oranı %40 ve üzeri olan engelliler için %30 indirim mevcuttur.Refakatçi yararlanmamaktadır.

- **TÜRK HAVA YOLLARI**

%25 oranında indirim yapılmaktadır.

ARAÇ ALIMINDA ÖTV ve MTV MUAFİYETİ

%90 ve üzeri engelli yakını olanlar ÖTV ve MTV 'den muaf olarak sıfır araç alma hakkına sahiptirler.

ARAÇ PARK YERLERİ

ÖTV indirimi ile alınmış olması şartı ile engelli araç park yerlerine park edebilirler.

Otobanlarda 15 dakikaya kadar araçlarını yol kenarına çekebilirler.

Hava alanlarında,işletmesi Belediyeye ait olan otoparklardan ücretsiz yararlanabilirler.

Yaşadıkları evlerin önüne ilgili belediyeye başvuruda bulunarak Engelli Araç Park Yeri yaptırabilirler.

Araç muayene istasyonlarında öncelik hakları vardır.

ENGELLİ ARAÇ PARK KARTI

Trafik Tescil Şubesine başvuruda bulunarak engelli araç park kartı temin edilebilir.

EMLAK VERGİSİ MUAFİYETİ

Evin mülkiyetinin engelli bireyin üzerinde olması şartı ile 200 metrekareyi geçmeyen tek evde emlak vergisi muafiyeti vardır.Ayrıca bir ev için pay sahipliği olduğunda yine 200 metrekareye kadar olan paylar için muafiyet vardır.Bunun için evin bulunduğu belediye birimine başvurmalısınız.Emlak vergisi indirimi sadece emlak sahipliğinde geçerlidir ,arsa sahipliğinde söz konusu değildir.Emlak vergisi muafiyeti için yaş sınırı,gelir ölçümü gibi kriterler yoktur.

MUAYENEDE ÖNCELİK HAKKI

Tüm hastanelerde muayene sırasında öncelik hakkı vardır.

DEVLET TİYATROLARINDA İNDİRİM

Gösterileri ücretsiz izleme hakkı vardır.

TOKİ KURA ÇEKİLİŞİ

TOKİ kampanyalarında uygun şartları taşıyan engellilere öncelikle engellilere ait kuraya katılma hakkı verilir.Bu kurada kendilerine ev çıkmayanlar ikinci olarak genel kuraya katılma hakları da vardır.

OTURULAN KONUTTA DÜZENLEME YAPILMASI

Oturulan konutta ve apartmanda yönetmelik gereği engellilere uygun düzenlemeler yaptırılabilir.

ERİŞİLEBİLİRLİK

Engelliler Yasası Geçici Madde 2.- Kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz sene içinde engellilerin erişilebilirliğine uygun duruma getirilir.Kanun Temmuz 2005 'de yürürlüğe girmiş ve süre Temmuz 2013 'de dolmuştur.

BELEDİYE HİZMETLERİ

Büyükşehir,il,ilçe ve belde belediyeleri engellilere yönelik çalışmalar yapmakla yükümlüdürler.Meslek Edindirme Kursları, Yaşam Merkezleri, Rehabilitasyon Merkezleri, Temizlik, Servis Hizmetleri, Psikolojik Destek Hizmetleri, Sosyal Yardım, Bakım, Bilgilendirme, Bakım ve

Onarım Hizmetleri, belediye hizmetlerine örnektir. Bu hizmetlerden yararlanabilmek için Belediye Engelli Hizmet Birimine kayıt olunması gerekmektedir.

TIBBİ MALZEME ALIMINDA HAKLAR

Hasta Alt Bezi Alımı

2 yaşını dolduran engelli çocuklar için 2 yıllık olmak üzere, tek doktor imzalı raporla aylık 120 adet bez ödeneği alınmaktadır.

Tekerlekli Sandalye Alımı (Manuel ve Akülü Tekerlekli Sandalye)

Beş yılda bir kez olmak üzere ilgili birimlerce verilen malzeme raporu ile reçete edilmesi şartı ile Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından belirlenen miktarda ödeme yapılarak temin edilir.

Ortez, Protez, İşitme Cihazı, Sonda Alımıİlgili birimlerce raporlanan ve reçetesi yazılan malzemeler Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından belirlenen miktarda ödeme yapılarak temin edilir.